

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **J. M.**

oskarżonego o przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. i art. 267 § 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 lutego 2017 r.

wniosku Sądu Rejonowego w G. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt II K .../14),

na podstawie art. 37 k.p.k

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II K .../14, Sąd Rejonowy w G. wystąpił o przekazanie sprawy J. M., oskarżonego z art. 190a § 1 k.k. i art. 267 § 3 k.k., do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu podnosząc, że jest to konieczne z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu podkreślił, że o możliwości spełnienia w niniejszej sprawie przesłanek zastosowania art. 37 k.p.k. przesądza okoliczność, iż w charakterze oskarżyciela posiłkowego w tej sprawie występuje osoba pełniąca od 18 lat funkcję zawodowego kuratora sądowego w Sądzie Rejonowym w G. W akcie oskarżenia prokurator wniósł o przesłuchanie w charakterze świadków nie tylko pokrzywdzonego, ale i jego żony oraz innego kuratora zawodowego z ZKSS w Sądzie Rejonowym w G. W tym kontekście Sąd ten zauważył, iż ze względu na charakter powierzonych obowiązków, działając w ramach zespołu kuratorskiej służby sądowej w Sądzie Rejonowym w G., oskarżyciel posiłkowy zachowuje stały kontakt z tym Sądem oraz z orzekającymi w nim sędziami, a w pewnym zakresie podlega również nadzorowi

sprawowanemu przez Prezesa Sądu Rejonowego w G. Także oskarżony jest od wielu lat sądowym kuratorem zawodowym. Zwrócił Sąd uwagę na to, że zachowania wymienione w opisie czynu zarzucanego oskarżonemu w niniejszej sprawie, choć bezpośrednio dotyczą sfery jego życia prywatnego, to jednak w pewnym zakresie pozostają w związku z pełnioną przez oskarżyciela posiłkowego funkcją i jego zatrudnieniem w ZKSS w Sądzie Rejonowym w G., na co wskazuje materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy. Zdaniem występującego Sądu, powyższe okoliczności mogą w odczuciu społecznym wywołać poważne wątpliwości, czy w Sądzie miejscowo właściwym zachodzą odpowiednie warunki do rozpoznania w sposób bezstronny sprawy przeciwko oskarżonemu J. M.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Rejonowego w G. zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, iż korzystanie z właściwości delegacyjnej w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, jako odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez właściwy sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) w sytuacji, gdy zostanie wykazane przez sąd inicjujący to postępowanie, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga takiego postąpienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 102/12, Lex nr 1231575*). W ocenie Sądu Najwyższego, w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy w G. uczynił zadość wskazanemu standardowi i w sposób wystarczający wykazał istnienie okoliczności, mieszczących się w pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości”, użytym w dyspozycji art. 37 k.p.k. W tym konkretnym przypadku przesłanka ta została spełniona przez fakt, że wykonywanie funkcji zawodowego kuratora sądowego zarówno przez oskarżyciela posiłkowego, jak i oskarżonego oraz świadków, uniemożliwia prowadzenie rozprawy w sądzie miejscowo właściwym (*por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 sierpnia 2008 r., II KO 50/08, OSNwSK 2008/1/1625; z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 51/11, Lex nr 860626*).

Nie ulega wątpliwości, że sam fakt zatrudnienia oskarżyciela posiłkowego na stanowisku kuratora zawodowego w sądzie właściwym nie stanowi okoliczności rodzącej automatycznie konieczność stosowania rozwiązania przewidzianego w art. 37 k.p.k. Jednak Sąd Najwyższy w dotychczasowym orzecznictwie wskazywał, że w pewnych sytuacjach, gdy fakt ten powiązany będzie z innymi okolicznościami,

może stać się wystarczającym powodem podjęcia decyzji o przeniesieniu sprawy do innego sądu równorzędnego (*zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2007 r., IV KO 34/07, OSNwSK 2007/1/1335; z dnia 27 sierpnia 2009 r., V KO 43/09, Lex nr 608775*).

W niniejszej sprawie wystąpiły takie właśnie dodatkowe okoliczności. Mianowicie, nie tylko oskarżyciel posiłkowy zajmuje stanowisko kuratora zawodowego w Sądzie Rejonowym w G., ale także oskarżony oraz niektórzy spośród świadków. Niewątpliwie wykonywanie tej funkcji – i to w przypadku oskarżyciela posiłkowego przez niemal 18 lat – musi łączyć się siłą rzeczy z utrzymywaniem przez nich kontaktów ze środowiskiem sędziowskim. Niemniej istotnym czynnikiem jest fakt, że Sąd Rejonowy w G. jest niewielką jednostką - w obecnej chwili orzeka w nim 14 sędziów, w tym sześciu w Wydziale II Karnym. Nadmienić również należy, że obrońca oskarżonego składał wniosek o wyłączenie orzekającego sędziego od udziału w sprawie – opierając ten wniosek właśnie na fakcie, iż w niniejszej sprawie w charakterze pokrzywdzonego występuje osoba pełniąca od wielu lat funkcję kuratora w II Zespole Kuratorów przy Sądzie Rejonowym w G. (k. 208 - 209). Również poprzednio wyznaczony do rozpoznania tej sprawy sędzia Sądu Rejonowego w G. złożył wniosek o wyłączenie go od rozpoznawania sprawy, właśnie z uwagi na osobistą znajomość z pokrzywdzonym, a także utrzymywanie z nim kontaktów towarzyskich (k. 176).

Nie można także przeoczyć faktu, że sama treść zarzucanych oskarżonemu czynów, które dotyczą m.in. instalowania urządzeń podsłuchowych podczas szkolenia dla kuratorów, wskazuje na to, iż rozpoznawane czyny w pewnym zakresie pozostają w związku z pełnioną przez oskarżyciela posiłkowego funkcją i jego zatrudnieniem w ZKSS w Sądzie Rejonowym w G. Słusznie więc Sąd ten wywodzi, że osądzenie niniejszej sprawy w takich warunkach mogłoby wzbudzić w opinii publicznej wątpliwości co do tego, że wydane orzeczenie nie było wolne od pozaprocesowych wpływów. Takim reakcjom społecznym należy przeciwdziałać i dlatego Sąd Najwyższy, kierując się dobrem wymiaru sprawiedliwości, przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

kc